

Zadeva C-237/21

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

13. april 2021

Predložitveno sodišče:

Oberlandesgericht München (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

9. april 2021

Zahtevana oseba:

S. M.

Vlagatelj predloga:

Generalstaatsanwaltschaft München

Oberlandesgericht München (višje deželno sodišče v Münchnu, Nemčija)

[...] (ni prevedeno)

Zadeva C-237/21 – 1

[...] (ni prevedeno)

v zadevi glede izročitve

osebe S. M. (rojene M.),

[...] (ni prevedeno)

zaradi jemanja podkupnine

je Oberlandesgericht München (višje deželno sodišče v Münchnu) – prvi kazenski senat – [...] (ni prevedeno) 9. aprila 2021 izdalo ta

sklep:

1. Sodišču Evropske unije se v skladu s členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: PDEU) v predhodno odločanje predloži to vprašanje:

Ali načela glede uporabe členov 18 in 21 PDEU, določena v sodbi Sodišča Evropske unije z dne 13. novembra 2018 v zadevi Raugevicius, C-247/17 (ECLI:EU:C:2018:898), zahtevajo, da je treba prošnjo za izročitev državljana Unije zaradi izvršitve kazni, ki jo tretja država vloži na podlagi Evropske konvencije o izročitvi z dne 13. decembra 1957, zavrniti tudi, kadar je zaprosena država članica v skladu s to konvencijo na podlagi mednarodnega prava državljana Unije zavezana izročiti, ker je izraz „državljeni“ iz člena 6(1)(b) te konvencije opredelila tako, da pomeni le njene državljanke, ne pa tudi drugih državljanov Unije?

2. Postopek izročitve se prekine do odločitve Sodišča Evropske unije o vprašanju za predhodno odločanje.

Obrazložitev:

I.

Bosansko-hercegovski organi so 5. novembra 2020 zaprosili Zvezno republiko Nemčijo za izročitev zahtevane osebe zaradi izvršitve zaporne kazni šestih mesecev, ki ji je bila zaradi jemanja podkupnine izrečena s sodbo občinskega sodišča v Bosanski Krupi z dne 24. marca 2017, št. zadeve 18 0 K 031029 16 K.

Zahtevana oseba je srbski, bosansko-hercegovski in hrvaški državljan ter z ženo od sredine leta 2017 živi v Nemčiji. Od 22. maja 2020 je v Nemčiji zaposlen kot regionalni kurir – voznik. Zahtevana oseba je, potem ko je bila vmes v izročitvenem priporu, na prostosti.

O prošnji bosansko-hercegovskih organov so bili iz previdnosti obveščeni hrvaški organi. Hrvaški organi na to obvestilo niso odgovorili.

Generalstaatsanwaltschaft München (generalno državno tožilstvo v Münchnu, Nemčija) je predlagalo, naj se ugotovi, da je izročitev zahtevane osebe nedopustna, pri čemer se je sklicevalo na sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi Raugevicius.

II.

- 1.

Predlog generalnega državnega tožilstva na podlagi člena 29(1) nemškega Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (zakon o mednarodni pravni pomoči v kazenskih zadevah, v nadaljevanju: IRG) je po mnenju senata dopusten [...] (ni prevedeno) (podrobnejša obrazložitev)

2.

Utemeljenost predloga je odvisna od vprašanja, navedenega v izreku sklepa, ali je treba člena 18 in 21 (PDEU) razlagati tako, da se v skladu z njima državljana Unije ne sme izročiti niti takrat, kadar za zaproseno državo na podlagi mednarodnega prava velja obveznost njegove izročitve.

Na to vprašanje s sodbo Sodišča Evropske unije z dne 13. novembra 2018 v zadevi Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, ni bilo odgovorjeno, ker je imela Republika Finska – kot je podrobneje obrazloženo pod točko II.2(b) – na podlagi mednarodnega prava pravico Ruski federaciji zavrniti izročitev litovskega državljana, medtem ko je Zvezna republika Nemčija v obravnavanem primeru na podlagi mednarodnega prava zavezana hrvaškega državljana izročiti Bosni in Hercegovini.

Konkretneje:

(a)

Zvezna republika Nemčija je na podlagi člena 1 Evropske konvencije o izročitvi z dne 13. decembra 1957 (v nadaljevanju: Evropska konvencija o izročitvi) na podlagi mednarodnega prava zavezana zahtevano osebo izročiti Bosni in Hercegovini zaradi izvršitve zaporne kazni, ki jo je izreklo občinsko sodišče v Bosanski Krupi.

(aa)

Za izročitev zahtevane osebe se uporablja Evropska konvencija o izročitvi z dne 13. decembra 1957, ki jo je Zvezna republika Nemčija ratificirala 2. decembra 1976, Bosna in Hercegovina pa 25. aprila 2005.

V skladu s členom 1 Evropske konvencije o izročitvi se pogodbenice obvezujejo, da si bodo predale vse osebe, proti katerim pristojni organi pogodbenice prosilke vodijo postopek za kaznivo dejanje ali za katerimi so omenjeni organi razpisali tiralico, da bi jih lahko obsodili ali pripravili, če so ustrezni pogoji te konvencije izpolnjeni in nobena druga določba te konvencije ne določa izjeme ([...] (ni prevedeno) (navedba pravne literature); glej tudi BVerfG (zvezno ustavno sodišče, Nemčija), sklep z dne 31. marca 1987 – 2 BvM 2/86, juris točka 34, ter člena 26 in 27 Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb z dne 23. maja 1969).

(bb)

V obravnavani zadevi so pogoji, ki so v tej konvenciji določeni za obveznost izročitve, izpolnjeni.

Gre za kaznivo dejanje, za katero je predpisana izročitev, v smislu člena 2(1), prvi stavek, Evropske konvencije o izročitvi. Za ravnanje zahtevane osebe, ki ga je ugotovilo občinsko sodišče v Bosanski Krupi, bi bilo mogoče tudi na podlagi

nemškega prava v skladu s členom 332(1), prvi stavek, nemškega Strafgesetzbuch (kazenski zakonik) izreči najvišjo zaporno kazen petih let. Kazen je bila izrečena za več kot štiri mesece, člen 2(1), drugi stavek, Evropske konvencije o izročitvi.

Ovir za izročitev na podlagi členov od 3 do 11 Evropske konvencije o izročitvi ni. Bosna in Hercegovina je poslala vsa dokazila, ki so v skladu s členom 12 Evropske konvencije o izročitvi potrebna za izročitev po tej konvenciji.

Izročitev zahtevane osebe in spis, na katerem bi temeljila, bi ustrezala minimalnim standardom mednarodnega prava, ki so v Zvezni republiki Nemčiji zavezujoči na podlagi člena 25 GG (ustava Zvezne republike Nemčije), in ne bi bila v nasprotju s kogentnimi ustavnimi načeli oziroma obvezno ravnjo varstva temeljnih pravic (v zvezi s tem glej BVerfG (zvezno ustavno sodišče), sklep z dne 26. februarja 2018 – 2 BvR 107/18, juris; začasna odredba z dne 26. januarja 1982 – 2 BvR 856/81).

(b)

Vendar je vprašanje, ali se hrvaške zahtevane osebe v skladu s členoma 18 in 21 PDEU kljub obveznosti izročitve, določeni v mednarodnem pravu, ne sme izročiti Bosni in Hercegovini, ker Zvezna republika Nemčija nemškega državljana na podlagi člena 6(1)(a) Evropske konvencije o izročitvi ne bi izročila.

1.

Na prvi pogled se zdi, da je bilo na to vprašanje odgovorjeno s sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898. Sodišče je na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je predložilo vrhovno finsko sodišče, odgovorilo:

„Glede na zgornje ugotovitve je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je člena 18 in 21 PDEU treba razlagati tako, da mora, kadar tretja država vloži prošnjo za izročitev državljana Unije, ki je uresničeval pravico do prostega gibanja, ne za namen kazenskega pregona, ampak za namen izvršitve kazni zapora, zaprosena država članica, katere nacionalno pravo prepoveduje izročitev lastnih državljanov izven Unije za namen izvršitve kazni in določa možnost, da se takšna v tujini izrečena kazen prestaja na njenem ozemlju, temu državljanu Unije zagotoviti, če stalno prebiva na njenem ozemlju, da bo glede izročitve enako obravnavan kot njeni lastni državljeni.“

Vendar se na podlagi natančnejše preučitve izkaže, da je Republika Finska lahko zavrnila izročitev državljana Unije v tej zadevi, ne da bi kršila katero od obveznosti, določenih v mednarodnem pravu, ki jo ima v razmerju do Ruske federacije. Republika Finska je namreč z izjavo o pristopu 12. maja 1971 izraz „državljeni“ v skladu s členom 6(1)(b) Evropske konvencije o izročitvi opredelila tako, da pomeni „državljanke Finske, Danske, Islandije, Norveške in Švedske, pa tudi tujce s stalnim prebivališčem v teh državah“.

Podoben mednarodnopravi položaj je bil tudi podlaga za sodbe Sodišča Evropske unije v zadevah Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630; Pisciotti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222, in BY, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, ki so se nanašale na izročitev zaradi kazenskega pregona. V teh zadevah je lahko zaprošena država tako na podlagi člena 65 Sporazuma med Republiko Latvijo in Rusko federacijo o pravni pomoči in pravosodnih odnosih na civilnem, družinskem in kazenskem področju z dne 3. februarja 1993 kot tudi na podlagi člena 10 Sporazuma o izročitvi med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike z dne 25. junija 2003 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 161) in člena 17 Evropske konvencije o izročitvi sama odločila, kateri od več držav prosilk bo izročena zahtevana oseba. Zato bi bilo zahtevanega državljan Unije v vseh navedenih zadevah, o katerih je odločilo Sodišče, mogoče izročiti izvorni državi, ne da bi zaprošene države članice Unije s tem kršile obveznosti, določene v mednarodnem pravu, ki so jih imele v razmerju do zadevnih tretjih držav.

2.

V obravnavani zadevi pa je položaj z vidika mednarodnega prava drugačen.

Zvezna republika Nemčija je ob deponiranju listine o ratifikaciji 3. oktobra 1976 v zvezi s členom 6(1)(b) Evropske konvencije o izročitvi podala to izjavo:

„Izročitev nemških državljanov z ozemlja Zvezne republike Nemčije tujim državam v skladu s členom 16(2), prvi stavek, Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (ustava Zvezne republike Nemčije) ni dopustna in jo je treba zato v vsakem primeru zavrnilo. Izraz ‚državljeni‘ v smislu člena 6(1)(b) Evropske konvencije o izročitvi pomeni nemške državljane v smislu člena 116(1) ustave Zvezne republike Nemčije.“

Člen 16(2), prvi stavek, in člen 116(1) Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (ustava Zvezne republike Nemčije, GG) določata:

Člen 16(2), prvi stavek, GG

Nemškega državljan ni dovoljeno izročiti tujim državam.

Člen 116(1) GG

Nemški državljan v smislu te ustave je, če ni v zakonu določeno drugače, kdor ima nemško državljanstvo ali kdor je bil sprejet na ozemlje Nemškega cesarstva, kakršno je bilo 31. decembra 1937, kot begunec ali razseljena oseba nemške narodnosti ali kot zakonec ali sorodnik v ravni vrsti take osebe.

Drugačne zakonske ureditve, ki bi veljala za izročitev oseb zaradi izvršitve kazni, ni. Člen 2(1) in (3) Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (zakon o mednarodni pravni pomoči v kazenskih zadevah, IRG), ki je upošteven v zvezi s tem, določa:

1. *Tujca, ki se v tuji državi kazensko preganja ali je bil obsojen zaradi dejanja, za katero je v tej državi zagrožena kazen, se lahko na prošnjo pristojnega organa za kazenski pregon ali izvršitev kazni ali druge sankcije, ki je bila izrečena zaradi tega kaznivega dejanja, izroči tej državi.*
2. *[...]*
3. *Tujci v smislu tega zakona so osebe, ki niso nemški državljani v smislu člena 116(1) ustave Zvezne republike Nemčije.*

Bosna in Hercegovina ni podala nobenih pridržkov ali izjav v zvezi z Evropsko konvencijo o izročitvi.

3.

Zato se postavlja vprašanje, ali sodna praksa Sodišča Evropske unije v zvezi s členoma 18 in 21 PDEU v zadevi Raugевичius velja tudi za obravnavano zadevo.

(a)

Sodišče Evropske unije v sodni praksi zastopa stališče, da neenako obravnavanje, s katerim je dovoljena izročitev državljana Unije, ki je državljan druge države članice, izročitev državljana zaprosene države članice pa ni dovoljena, pomeni omejitev pravice na podlagi člena 21 PDEU (sodbe Sodišča z dne 13. novembra 2018, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, točka 30; z dne 17. decembra 2020, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, točka 40; z dne 10. aprila 2018, C-191/16, EU:C:2018:222, točka 45, in z dne 6. septembra 2016, C-182/15, EU:C:2016:630, točka 33).

Taka omejitev pa je lahko utemeljena, če temelji na objektivnih razlogih in je sorazmerna s ciljem, ki se ga z nacionalnim pravom legitimno poskuša doseči (sodbe Sodišča z dne 13. novembra 2018, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, točka 31; z dne 17. decembra 2020, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, točka 41; z dne 10. aprila 2018, C-191/16, EU:C:2018:222, točka 46, in z dne 6. septembra 2016, C-182/15, EU:C:2016:630, točka 34).

Sodišče je priznalo, da je cilj preprečevanja tveganja nekaznovanosti oseb, ki so storile kaznivo dejanje, treba šteti za legitimen in da lahko načeloma upraviči omejevalni ukrep, kot je izročitev (sodbe Sodišča z dne 13. novembra 2018, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, točki 32 in 33; z dne 17. decembra 2020, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, točka 42; z dne 10. aprila 2018, C-191/16, EU:C:2018:222, točka 47, in z dne 6. septembra 2016, C-182/15, EU:C:2016:630, točka 37).

Sodišče pa je presodilo, da je omejevalni ukrep z objektivnimi razlogi mogoče upravičiti le, kadar je potreben za varovanje interesov, ki jih želi zagotoviti, in če teh ciljev ni mogoče doseči z manj omejevalnimi ukrepi (sodbe Sodišča z dne

13. novembra 2018, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, točka 32; z dne 17. decembra 2020, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, točka 42; z dne 10. aprila 2018, C-191/16, EU:C:2018:222, točka 48, in z dne 6. septembra 2016, C-182/15, EU:C:2016:630, točki 38 in 41).

(b)

Vprašanje, ali manj omejevalni ukrepi v tem smislu zajemajo tudi ravnanja, s katerimi bi država članica kršila svoje obveznosti, določene v mednarodnem pravu, v navedenih sodbah Sodišča ni bilo bistveno, ker so lahko zadevne države članice izročitev tretji državi zavrnile na način, ki je v skladu z mednarodnim pravom dopusten. Sodišče se (zato) v zvezi s tem vprašanjem ni izreklo.

Vendar je pristojni generalni pravobranilec v sklepnih predlogih v zadevi Raugevicius kot odločilno upošteval, da „se je Finska v skladu z možnostjo, ki je na voljo na podlagi člena 6(1)(b) te konvencije, odločila z izjavo opredeliti izraz ‚državljeni‘ za namene navedene konvencije tako, da pomeni ‚državljanke Finske, Danske, Islandije, Norveške in Švedske, pa tudi tujce s stalnim prebivališčem v teh državah‘“ (sklepni predlogi generalnega pravobranilca Y. Bota z dne 25. julija 2018, ECLI:EU:C:2018:616, točka 85). Poleg tega je navedel (točka 86): „V obravnavanem primeru ta volja za izenačitev glede varstva pred izročitvijo, ki jo je Republika Finska izrazila v tej izjavi, ne more ostati neuresničena v zvezi z državljanom Unije, kot je D. Raugevicius. Člena 18 in 21 PDEU Republiki Finski nalagata, da ji zagotovi polni učinek.“

Glede na vse navedeno je predložitevno sodišče ob upoštevanju vseh dejanskih in pravnih okoliščin v dvomih glede tega, ali je treba načela, ki jih je Sodišče Evropske unije določilo v zadevi Raugevicius, uporabiti tudi za obravnavani primer ter člena 18 in 21 PDEU razlagati tako, da bi bilo treba ugotoviti, da je izročitev zahtevane osebe Bosni in Hercegovini – kljub nasprotni obveznosti, ki izhaja iz mednarodnega prava na podlagi člena 1 Evropske konvencije o izročitvi – nedopustna.

4.

Čeprav meni, da to za odgovor na vprašanje za predhodno odločanje ni bistveno, senat ob upoštevanju navedb Sodišča v točki 42 sodbe v zadevi Raugevicius, da bi v celoti pojasnil nacionalno pravno ureditev, opozarja, da bi bilo zaporno kazen, ki jo je izreklo občinsko sodišče v Bosanski Krupi načeloma mogoče izvršiti v Zvezni republiki Nemčiji. Ker je zahtevana oseba že na ozemlju Zvezne republike Nemčije, Konvencija o transferju obsojenih oseb z dne 21. marca 1983 (v nadaljevanju: Konvencija o transferju), ki sta jo ratificirali tako Zvezna republika Nemčija kot tudi Bosna in Hercegovina, ni upoštevana ([...] (ni prevedeno) (pripravljalno gradivo, pravna literatura in sodna praksa)). Zato se za izvršitev bosansko-hercegovinske sodbe uporablja člen 48 in naslednji IRG, zanjo pa v nasprotju s členom 3(1)(a) in (d) Konvencije o transferju ni potrebno niti nemško

državljanstvo niti soglasje zahtevane osebe ([...] (ni prevedeno)(pripravljajno gradivo)).

Vendar je izvršitev v skladu s členom 57(1), prvi stavek, IRG mogoča le, če in v obsegu, v katerem država, ki je izdala sodbo, s tem soglaša ([...] (ni prevedeno) (pravna literatura)). Tega soglasja pa – vsaj za zdaj – ni, saj so bosansko-hercegovski organi zaprosili za izročitev zahtevane osebe, ne pa za prevzem izvršitve.

[...] (ni prevedeno)

DELOVNI DOKUMENT